

PEDAGOGISCHE VISIE

Als gastouderbureau zijn wij verantwoordelijk voor verantwoorde kinderopvang in een huiselijke omgeving. We geven daarom aan welke aspecten we belangrijk vinden bij de opvang en opvoeding van de kinderen en welke rol de gastouders hierbij spelen. Ons pedagogisch beleid is een handleiding om op terug te kunnen vallen als het gaat om de uitgangspunten en de werkwijze die gebruikt worden bij de omgang met kinderen en bij de opvoeding.

Onze pedagogische visie heeft de onderstaande uitgangspunten als basis:

De opvoeding is gericht op de ontplooiing van een kind tot een zelfstandige, creatieve en kritische persoon en op het aanleren van sociale vaardigheden. Aandacht voor een goede verzorging, hygiëne, gezonde voeding, voldoende rust, lichamelijke beweging, plezier en het gevoel van veiligheid dragen bij aan de lichamelijke en geestelijke gezondheid van een kind.

De gastouder biedt een omgeving waarin een kind kan opgroeien tot een evenwichtig, zelfstandig en uniek persoon met respect voor anderen en zichzelf. De ouders/verzorgers blijven altijd eind verantwoordelijk. Deze visie brengt Kids & Care gastouderbureau over naar ouders/verzorgers.

Onze Pedagogische Visie

Het kind staat bij ons centraal

Bij Kids & Care gastouderbureau staat het kind centraal. Ieder kind is een uniek wezen met bijbehorend karakter, die zich in eigen tempo moet kunnen en mogen ontwikkelen. Gastouders leveren een hele belangrijke bijdrage aan die ontwikkeling. Als bemiddelingsbureau creëren wij, samen met onze gastouders, een prettige leef- en belevingswereld, zodat uw kind zich op zijn gemak voelt, zichzelf kan zijn en gestimuleerd wordt om zich te ontplooien. Daarbij zijn regelmaat, huiselijkheid en kleinschaligheid belangrijke randvoorwaarden voor het kind. Dat bepaalt onze manier van werken.

Het kind moet zich veilig en geborgen voelen

Wil uw kind zich veilig en geborgen voelen dan is het een noodzakelijke voorwaarde dat de gastouder in staat is om een omgeving te creëren waar uw kind zich veilig, vertrouwd en op zijn gemak voelt, liefdevol wordt behandeld en met plezier kan spelen en ontwikkelen. Kinderen en ouders/verzorgers kunnen hierbij helpen door speciale dingen zoals een knuffel of favoriet boekje mee te nemen naar de gastouder.

Veiligheid wordt o.a. gecreëerd door duidelijkheid over regels en afspraken. Hierbij hoort ook op zijn tijd straffen en belonen waarbij rekening gehouden moet worden dat de gastouder nooit veelvuldig zal schreeuwen en zeker nooit zal slaan. Kinderen belonen als ze iets goed gedaan hebben wordt als zeer positief gezien en heeft ieder kind nodig.

Veiligheid wordt ook gecreëerd door structuur te scheppen in de dagindeling, bijv. de vaste moment per dag zoals het fruitmoment in de ochtend, de boterham tussen de middag en het tussendoortje in de middag. Zo weet uw kind waar het aan toe is.

Geborgenheid krijgt uw kind doordat het zich veilig en vertrouwd voelt. Het stimuleren van humor, plezier, samen spelen en het goed luisteren naar ieder kind zorgt voor een geborgen gevoel voor uw kind.

PRAKTIJK VOORBEELDEN

Mees (2 jaar) wil Janneke (9 maanden) aaien en kusjes geven. Janneke vindt het leuk maar ook een beetje spannend en kijkt naar Marieke, de gastouder. Marieke ziet wat er gebeurt en helpt Mees om het lief en zachtjes te doen. Ze zit naast de kinderen op de grond en zegt op een geruststellende toon dat Mees, Janneke lief vindt en haar een kusje wil geven. Janneke gaat lachen en krijgt er plezier in, ook al kan ze nog niet helemaal begrijpen wat er gezegd wordt. De aanwezigheid en de betrokkenheid van de gastouder zijn namelijk genoeg voor Janneke om zich veilig te voelen.

Melissa van 6 jaar heeft geen zin om een spelletje te doen met Franka, de gastouder. Ze is ook wat stiller dan normaal. Franka merkt dit op en vraagt aan Melissa of er iets is. Nadat Franka, Melissa op schoot heeft genomen, begint Melissa te huilen en vertelt dat Monique, haar beste vriendinnetje niet meer met haar speelt en alleen nog maar met het nieuwe meisje in de klas. Franka zegt dat ze begrijpt dat Melissa hier heel verdrietig over is en overlegt met Melissa hoe ze hiermee het beste kan omgaan. Na een half uurtje zegt Melissa opgelucht: "Franka zullen we nu wel een spelletje doen"?

Het kind moet zelfstandigheid en zelfvertrouwen krijgen

Wanneer het kind zich veilig en geborgen voelt en beschikt over voldoende zelfvertrouwen, kan hij leren zijn eigen zelfstandigheid te vergroten.

Om zelfvertrouwen te ontwikkelen moet het kind zich gewaardeerd voelen en serieus genomen worden. Ze moeten ervaren dat ze "de moeite waard zijn".

Zelfvertrouwen ontstaat doordat de kinderen bevestigd worden in hun kunnen en dat ze het gevoel hebben dat het goed is wat ze doen. Door kinderen daarin vrij te laten kunnen ze zich ontplooien.

Zelfstandigheid hoort bij "groot worden". Zelfstandigheid wordt gestimuleerd door de kinderen te leren zelf dingen te doen en ze verantwoordelijkheid te geven. Zo krijgen ze vat op de wereld. Uiteraard is dit afhankelijk van de ontwikkelingsfase van uw kind. Door kinderen te stimuleren, te prikkelen, de grenzen te verleggen en af te wachten zal de zelfstandigheid en het zelfvertrouwen zich verder ontwikkelen.

PRAKTIJK VOORBEELD

Sophie (2 jaar) heeft haar beker melk zonder knoeien leeggedronken en krijgt een aai over haar bol. Dit stimuleert haar zelfstandigheid.

Omgang en samenspelen

Sociaal gedrag stimuleren waarbij kinderen leren rekening houden met anderen, leren delen en opkomen voor zichzelf is zeer belangrijk. De gastouder leert de kinderen met elkaar om te gaan en zorg te dragen voor elkaar. Samenspelen, stimuleren van positief gedrag, respect voor elkaar, het stellen van grenzen, het voorbeeld geven, open en rechtvaardig zijn spelen daarbij een belangrijke rol.

Spel is voor het kind de manier van ontdekken, ervaren en onderzoeken. Al spelend ontwikkelt het kind zich en maakt het contact met zijn omgeving. Het is belangrijk dat het kind zijn eigen spel kan ontwikkelen. De gastouder begeleidt het kind hierbij door aan te moedigen en te prikkelen. Als uw kind behoefte heeft aan zelfstandig te spelen, dan kan dat gewoon. Zo wordt uw kind in staat gesteld zich te uiten en te ontwikkelen.

Victor (6 jaar) pakt de bal af van zijn vriendje. De gastouder vertelt hem dat je speelgoed niet zomaar mag afpakken maar erom moet vragen.

Persoonlijke en sociale competentie

Ieder kind is uniek en ontwikkelt zich in een eigen tempo. Het is belangrijk dat een gastouder dit onderkent en respecteert. Het heeft geen zin het kind iets bij te brengen waar het nog niet aan toe is. De gastouder draagt bij aan alle aspecten van de ontwikkeling van een kind waarbij rekening gehouden wordt met de leeftijd, ontwikkelingsfase en behoeften van een kind.

Indien nodig of wenselijk kan in overleg met de ouders aan sommige zaken meer of speciale aandacht besteedt worden.

PRAKTIJK VOORBEELD

Na het middageten gaan Bente (10 maanden) en Hannah (18 maanden) slapen. De gastouder heeft voor Inge (3 jaar) en David (2,5 jaar) de garage met de vrachtauto en de pop met een doos met kleertjes gepakt. David pakt meteen de doos met kleertjes en de pop. Hij zoekt een mooi jasje uit voor de pop. Inge wil ook met de pop spelen en pakt hem van David af. David schrikt zo dat hij begint te huilen. Inge draait zich om en gaat met de pop spelen. De gastouder gaat bij David en Inge zitten en vraagt beide het speelgoed neer te leggen. Ze zegt tegen Inge dat het niet leuk is zomaar speelgoed af te pakken. Als je allebei met hetzelfde wilt spelen zal je moeten overleggen. Nu is David geschrokken en verdrietig en is het ineens voor niemand meer gezellig. De gastouder stelt voor samen met de pop en de kleertjes te spelen. Eerst kan de een nieuwe kleertjes uitzoeken en dan mag de andere deze aantrekken. Daarna kunnen ze wisselen. Beide willen het wel zo proberen. Al gauw zijn de kinderen druk bezig de pop steeds mooier aan te kleden.

Natuur en ontwikkeling

Gastouders stimuleren het kind door het aanbieden van verschillende activiteiten en materialen op verschillende ontwikkelingsniveaus.

De gastouder stimuleert respect voor de natuur door buiten te spelen en door activiteiten te ontplooiën die te maken hebben met bomen, dieren en planten. In de praktijk komt dit neer op, als het weer het toelaat, naar buiten gaan en kinderen aandacht te geven voor de verschillende facetten van de natuur. Dit kan ook door voor te lezen en creatief dingen te maken met behulp van elementen uit de natuur.

Het tonen van emoties

Kinderen kunnen heel veel emoties tonen, zoals verdriet, boosheid, angst en vreugde.

Kinderen kunnen moeite hebben om met emoties om te gaan. De gastouder helpt de kinderen hun gevoelens te verwerken op een voor het kind acceptabele manier. Er wordt serieus gekeken naar de gevoelens en de gastouder blijft daarbij rustig. Door daarbij consequent te handelen voelt het kind zich gesteund.

Normen en waarden

Normen en waarden spelen een belangrijke rol bij de opvoeding en in het dagelijks leven. Toch kan wat door iemand belangrijk wordt gevonden, van mens tot mens verschillen. Zowel verbaal als non-verbaal laten mensen blijken wat ze vinden. Er zal dus afstemming moeten plaatsvinden tussen ouders/verzorgers en de gastouder.

Bij normen en waarden kun je denken aan geloofsovertuiging, taalgebruik, afspraken nakomen, eerlijk zijn, omgaan met anderen, respect hebben voor elkaar en elkaars mening en spullen, elkaar uit laten praten, excuses maken, dankjewel en alsjeblieft zeggen etc. De gastouder heeft de taak om te corrigeren indien nodig, vragen te stellen en uitleg te geven waarom bepaalde dingen wel of niet acceptabel zijn.

Rustig blijven, consequent zijn en blijven uitleggen zijn hierbij onontbeerlijk.

In het intakegesprek stelt Kids & Care gastouderbureau deze onderwerpen aan de orde zodat er vooraf een duidelijk beeld is over hoe men over deze zaken denken en waarmee rekening gehouden kan worden.

Deze punten zullen tijdens het kennismakingsgesprek nader worden besproken. Het is van groot belang dat beide partijen zich openstellen om over deze zaken in gesprek te blijven. Sommige dingen zullen bij de gastouder anders gaan dan bij eigen ouders/verzorgers; dat wil echter niet zeggen dat dit een probleem oplevert. Op deze manier zien kinderen dat er verschillen kunnen zijn en leren ze er op een positieve manier mee om te gaan. Respect en vertrouwen zijn hierbij de basis.

De gastouder maakt het kind door positieve aandacht duidelijk welk gedrag gewenst is en zal ongewenst gedrag corrigeren. Verder zullen de normen en waarden van de ouders tijdens de opvang gerespecteerd worden.

De gastouder neemt een belangrijke plaats in het leven van kinderen die zij opvangen. Zij nemen op momenten dat de ouders/verzorgers van het kind niet aanwezig zijn de zorg en opvoeding van hen over. Zij delen de opvoeding met de ouders/verzorgers. Overleg met hen over allerlei opvoedingszaken is dan ook zeer belangrijk. Vaak is daar aan het eind van de dag wel even tijd voor maar dit kan ook op een later moment, bijv. via het "heen en weer" schrift, telefonisch of tijdens een evaluatiegesprek.

Een goede verzorging in een veilige en hygiënische omgeving

Om ongelukken, ziektes en infecties te zoveel mogelijk te voorkomen, heeft het kind recht op een veilige en schone opvangomgeving en een goede lichamelijke verzorging.

Daarnaast heeft het kind recht op voldoende en verantwoorde voeding en drinken, rust, lichamelijke verschoning, beweging en frisse lucht.

Uiteraard zal bij een baby de persoonlijke verzorging en voeding meer aandacht nodig hebben dan bij een schoolgaand kind.

Ook bij de verzorging is het belangrijk dat een kind warmte en aandacht krijgt. Ouders/verzorgers en gastouder maken onderling afspraken met elkaar over allerlei onderdelen van de verzorging. Te denken valt aan:

Voeding: wanneer, wat, wel of geen snoep, dieet enz.

Zindelijkheid: hoe vaak verschonen, wanneer en hoe zindelijkheidstraining

Slapen: waar, wanneer, slaapritueel, zorg voor voldoende rust

Ziekte: welke actie als kind ziek wordt

Hygiëne: handen wassen, tanden poetsen, niet roken in het huis waar het kind opgevangen wordt enz.

Een gastouder heeft ook een voorbeeldfunctie bij al deze zaken.

De gastouder is tijdens de opvanguren verantwoordelijk voor de veiligheid van het kind.

Huis en tuin moeten veilig zijn ingericht. Er wordt bijvoorbeeld gelet op traphekjes en op stopcontactbeveiligingen, het opbergen van gevaarlijke stoffen en veilig speelgoed. Het huis moet altijd rookvrij zijn, dus ook als er geen opvangkindjes zijn.

De slaapruimte van het kind moet rustig en goed te ventileren zijn. In het geval van huisdieren staat de veiligheid van het kind voorop. Bij het buiten spelen moet de gastouder ervan verzekerd zijn dat dit geen gevaar oplevert voor het kind.

Werven van gastouders

Gastouders vangen één of meer kinderen op, in eigen huis of bij het kind thuis. Zij hebben ervaring in het omgaan met kinderen, opgedaan door studie of (vrijwilligers)werk en/of door het opvoeden en verzorgen van eigen kinderen.

Tijdens het intakegesprek worden een aantal dingen besproken zoals: motivatie, opvoedingsideeën, praktisch handelen en wordt er gekeken naar de veiligheid en kindvriendelijkheid van het huis waar de opvang plaatsvindt.

Voordat de opvang daadwerkelijk van start gaat zal er door Kids & Care gastouderbureau een Risico-Inventarisatie Veiligheid en Gezondheid, conform de eisen van de Wet Kinderopvang, uitgevoerd worden. En wordt daarna éénmaal per jaar herhaald.

Kwaliteitseisen

De gastouder benadert het kind met respect en aandacht. Binnen de opvoeding zijn dit belangrijke normen en waarden. Ze begeleidt en stimuleert de ontwikkeling van het kind met positieve aandacht en geduld. Ze leeft zich in en probeert de gevoelens van kinderen te begrijpen. Het gaat eerder om uitdagen, ontdekken en belonen dan om verbieden en straffen.

Deskundigheidseis

De gastouder is in het bezit van:

Beroepskwalificatie:

- een diploma MBO2 Helpende (Zorg en) Welzijn, of
- een ervaringscertificaat MBO2 Helpende (Zorg en) Welzijn, of
- een diploma dat vermeld is op de diplomalijs (opgesteld door de minister van SZW), of
- een certificaat Goed Gastouderschap, of
- een beschikking van DUO als beroepserkenning of is bereid dat te behalen.

EHBO certificaat:

- Eerste Hulp aan kinderen van het Oranje Kruis;
- Spoedeisende Hulpverlening bij Slachtoffers (SEHSO) van NedCert;
- Acute Zorg bij kinderen van NIKTA;
- Acute Zorgverlener Module Kind en Omgeving van NIKTA;
- Eerstehulpverlener van NIKTA;
- Spoedeisende Hulpverlening bij Kinderen (SEHBK) van NedCert;
- Basis Eerstehulpverlener-LPEV met de aantekening Eerste hulp aan Kinderen van Stichting LPEV;
- Eerste Hulp aan Baby's en Kinderen van het Nederlandse Rode Kruis, of
- Eerste Hulp bij werken met kinderen van het Nederlands Instituut voor Bedrijfshulpverlening. of is bereid dat te behalen, en daarna jaarlijks te herhalen.

Maximum aantal kinderen

De gastouder:

- mag maximaal 6 kinderen in de leeftijd van 0 tot 13 jaar tegelijkertijd opvangen. Daarbij worden eigen kinderen tot 10 jaar meegeteld (dit geldt voor alle op te vangen kinderen ook als deze niet door Kids & Care gastouderbureau bemiddeld zijn).
- mag niet meer dan 5 kinderen tegelijk opvangen, als deze kinderen allemaal jonger dan 4 jaar zijn. Dit is inclusief de eigen kinderen tot 4 jaar (dit geldt voor alle op te vangen kinderen ook als deze niet door Kids & Care gastouderbureau bemiddeld zijn).
- mag maximaal 4 kinderen van 0 en 1 jaar opvangen, waarvan maximaal 2 kinderen van 0 jaar. Dit is ook weer inclusief de eigen kinderen van deze leeftijd (dit geldt voor alle op te vangen kinderen ook als deze niet door Kids & Care gastouderbureau bemiddeld zijn).

Opvanglocatie

De gastouder:

- biedt het kind een veilige en hygiënische omgeving. Voor een optimale veiligheid zijn voldoende werkende rookmelders verplicht op de opvanglocatie. In ruimtes die als vluchtweg gebruikt worden, hangt een rookmelder. Indien de opvangruimte alleen verlaten kan worden via een andere ruimte, dient daarin ook een rookmelder aanwezig te zijn.
- draagt zorg voor een opvanglocatie die altijd rookvrij is.
- heeft, wanneer er kinderen tot 1,5 jaar oud opgevangen worden, een aparte slaapruijnte voor deze kinderen. De grootte van deze slaapruijnte is afgestemd op het aantal kinderen in die leeftijdscategorie. In het huis waar de opvang plaatsvindt dient voldoende ruimte te zijn om te kunnen eten, slapen en spelen. Hierbij wordt rekening gehouden met de eigen kinderen van de gastouder.
- vult samen met het gastouderbureau een Risico Inventarisatie Veiligheid en Gezondheid in en maakt een plan van aanpak om eventuele risico's te verkleinen. Dit gebeurt vóór aanvang van de opvang en daarna één keer per jaar op de opvanglocatie. Dit wordt gedaan aan de hand van een Risico-Inventarisatie Veiligheid en Gezondheid. Hiervoor worden de methodes van het LCHV (Landelijk Centrum Hygiëne en Veiligheid) en van de Stichting Consument en Veiligheid gebruikt.

Algemeen

De gastouder:

- is verantwoordelijk voor de opvang en staat ingeschreven bij een geregistreerd gastouderbureau
- biedt opvang binnen een gezinssituatie in de woning waar de ouder/verzorger of gastouder zijn hoofdverblijf heeft
- is telefonisch bereikbaar tijdens de opvang
- afstemming van de voeding, verzorging en begeleiding vindt plaats in overleg tussen de ouders/verzorgers en de gastouder
- is minimaal 18 jaar oud en woont niet op hetzelfde adres als de vraagouder
- is niet uit het ouderlijk gezag ontheven of ontzet. Dit wordt door de GGD-inspecteur gecontroleerd. Als de ondertoezichtstelling of ontheffing na registratie plaatsvindt, kan dit leiden tot verwijdering uit het LRK
- heeft een goede gezondheid; zowel lichamelijk als geestelijk
- is flexibel en staat open voor vragen c.q. op- of aanmerkingen
- heeft verantwoordelijkheidsgevoel
- biedt continuïteit en stabiliteit
- observeert het kind in zijn dagelijkse doen en bespreekt het verloop van de opvang met de ouders/verzorgers.
- spreekt tijdens de opvang Nederlands. Fries of een andere Nederlandse streektaal mag ook. Bij de opvang van kinderen van buitenlandse ouders die voor hun werk tijdelijk in Nederland verblijven (expats), kan mede de voertaal van het gezin worden gesproken, overeenkomstig een door het gastouderbureau vastgestelde gedragscode
- kan een beroep doen op een achterwacht als er 4 of meer kinderen tegelijkertijd opgevangen worden. Deze achterwacht is telefonisch bereikbaar tijdens de opvangtijden en kan binnen 15 minuten aanwezig zijn op de opvanglocatie. De achterwacht is 18 jaar of ouder, maar heeft geen diploma of VOG nodig. De gastouder kan bij de inspectie door de GGD aantonen wie de achterwacht is/achterwachters zijn.
- is in het bezit van een Verklaring Omtrent het Gedrag, en bereid om een kopie daarvan te overhandigen aan Kids & Care gastouderbureau. In geval van opvang in de woning van de gastouder geldt dit ook voor alle inwonende huisgenoten van 18 jaar of ouder
- kent de pedagogische visie en handelt er naar
- kent het protocol ter preventie van kindermishandeling en handelt er naar

Opvangomgeving

Gastouderopvang vindt plaats in de woning van de gastouder of de ouders/verzorgers. Ook de tuin maakt deel uit van de opvangomgeving. Er moet zowel binnen als buiten voldoende ruimte zijn voor het op te vangen kind(eren) en de eventuele eigen kinderen van de gastouder, om te kunnen spelen, lopen en stoeien. Als de gastouder geen tuin of eigen buitenruimte heeft zal zij regelmatig naar buiten gaan (wandelen in het park of bos), een speeltuintje of de kinderboerderij bezoeken.

Kids & Care gastouderbureau heeft als stelregel dat er per kind minimaal 3 à 4 m² bruikbare speelruimte beschikbaar moet zijn. De opvanglocatie moet altijd geheel rookvrij zijn. Dit geldt ook als de kinderen bij één van de ouders thuis worden opgevangen. En er moeten voldoende goed functionerende rookmelders aanwezig zijn.

Bij de werving van een gastouder wordt gekeken of de gastouder het kind een hygiënische en veilige omgeving aanbiedt. Om ongelukken en ziektes zoveel mogelijk te voorkomen zijn een veilige en schone omgeving van groot belang. Kids & Care gastouderbureau toets dit jaarlijks, d.m.v. een huisbezoek, door de uitvoering van de Risico-Inventarisatie Veiligheid en Gezondheid.

Kids & Care gastouderbureau vindt het belangrijk dat:

Er voor kinderen in de leeftijd van 0 tot 2 jaar:

- een rustige lig- of zitplek is (bijv. box, zacht matras of kleed);
- ruimte is om te kruipen, te lopen en te klimmen;
- een tafeltje of hoekje is om met verschillend speelgoed/materiaal te spelen;
- veilig speelgoed binnen handbereik is.

Er voor kinderen ouder dan 2 jaar:

- ruimte is om te lopen, te rennen en te stoeien;
- een plek is voor activiteiten zoals fantasiespel (bijv. verkleden, poppen(huis), keukentje etc.), constructiespel (bijv. blokken) en/of creatief spel (bijv. verf, klei, tekenen, zand en water);
- een plek is om zich terug te trekken;
- buitenspeelmogelijkheden zijn.

Er voor kinderen vanaf 4 jaar bovendien:

- de mogelijkheid is om al dan niet zelfstandig naar buiten te gaan. Hierover worden vooraf met de ouders/verzorgers afspraken gemaakt en vastgelegd. Hierbij kan een verschil zijn tussen de opvang en thuis;
- de mogelijkheid is om op een rustige plek huiswerk te maken of een boek te lezen;
- de mogelijkheid is om gebruik te maken van de pc, spelcomputer of om tv te kijken. Ook hierover wordt vooraf met de ouders/verzorgers gesproken en afspraken worden vastgelegd. Hoe vaak, wanneer, wel of niet. Ook hierbij kan het natuurlijk voorkomen dat er een verschil kan zijn tussen de opvang en thuis.

Voor de kinderen tussen de 9 en 12 jaar:

- Zo'n 70% heeft een account op een sociaal netwerk. Het is de verantwoordelijkheid van de ouders/verzorgers om het kind hierin te begeleiden b.v. door ze bewust te maken van wat je wel en niet deelt met de wereld, privacy etc. Bespreek met elkaar (gastouder en ouder/verzorger) hoe hiermee om te gaan. Dit geldt natuurlijk ook voor het gamen. Hoe vaak, wanneer, wel of niet. Ook hierbij kan het natuurlijk voorkomen dat er een verschil kan zijn tussen de opvang en thuis.

Buitenspelen is voor de ontwikkeling van een kind van groot belang. Kids & Care gastouderbureau hecht er veel waarde aan dat gastouders die mogelijkheid bieden; het liefst in eigen tuin. Ook een buitenspeelgelegenheid op loopafstand (speeltuintje, park of bos) behoort tot de mogelijkheden.

De gastouder spreekt met ouders/verzorgers af hoe daar gebruik van gemaakt wordt en hoe de kinderen vervoerd worden naar de buitenspeelgelegenheid.

Stimulering van de ontwikkelingsgebieden

Elk kind heeft zijn eigen tempo en ontwikkelt zich op het ene gebied sterker en op het andere gebied minder sterk. Dit dient gerespecteerd te worden.

De gastouder besteedt op persoonlijke wijze aandacht aan de ontwikkeling van het kind, veelal spontaan en intuïtief. Maar aan sommige zaken moet meer of speciale aandacht worden besteed. Dit kan ook op verzoek zijn van de ouders/verzorgers.

De gastouder begeleidt, stimuleert en volgt het kind in zijn ontwikkeling en houdt de ouders/verzorgers hiervan op de hoogte.

Lichamelijke ontwikkeling:

De gastouder houdt zorgvuldig in het oog hoe ver de lichamelijke ontwikkeling van het kind is gevorderd. Het kind krijgt voldoende ruimte om te rennen, klauteren, kruipen, dansen, lopen en springen.

Het speelgoed dat de gastouder in huis heeft, is afgestemd op de lichamelijke ontwikkeling en mogelijkheden van het kind en biedt uitdaging. De gastouder gaat regelmatig met het kind naar buiten en stimuleert het kind in het gebruiken van de eigen lichamelijke mogelijkheden en het verleggen van de eigen grenzen op een veilige manier.

Sociaal-emotionele ontwikkeling

Veiligheid en geborgenheid worden geboden door goed te reageren op de behoeften van een kind. Belangrijke handvaten daarbij zijn luisteren en communiceren.

Uiteraard zal bij een baby de persoonlijke verzorging en voeding meer aandacht nodig hebben dan bij een schoolgaand kind. De gastouder speelt hierop in door het bieden van emotionele veiligheid. Ritme en regelmaat in de opvang door de vaste gastouder is hiervoor van groot belang. Als kinderen zich veilig en thuis voelen durven ze zelf op onderzoek uit te gaan.

Binnen het gastoudergezin worden de kinderen gestimuleerd om elkaar te respecteren en rekening te houden met elkaar. Het opzettelijk elkaar bezeren mag door de gastouder niet getolereerd worden. Baby's zijn nog niet in staat met anderen rekening te houden. Dat komt pas rond de twintig maanden. Een baby zal dan ook nooit "expres" een ander kind pijn doen of "expres" negatief gedrag tegenover een volwassene vertonen. Een baby (en een peuter ook nog geruime tijd) is zich nog niet bewust van bijvoorbeeld een ander pijn doen.

Wanneer de ene peuter de andere peuter pijn doet, moet daar serieus aandacht aan besteed worden. Bijvoorbeeld door ze te leren elkaar te aaien, een kusje te geven en, als ze iets groter zijn, “sorry” te zeggen.

Hebben de kinderen onderling onenigheid dan bekijkt de gastouder of ze het zelf op kunnen lossen of ze grijpt in en laat de kinderen het weer bijleggen. De gastouder kent de kinderen en weet hoe ze de kinderen bij moet sturen of in moet grijpen. Het is goed dat de kinderen zich kunnen uiten en boos, verdrietig of blij kunnen zijn. De kinderen worden positief benaderd. De gastouder is zich bewust van de eigen houding: praat niet met stemverheffing, corrigeert niet op afstand en zegt niet voortdurend “nee, dat mag niet”.

De gastouder maakt oogcontact met het kind en praat op kindhoogte. Bij het corrigeren wordt aangegeven “nee, dit mag niet, maar dit mag wel”. Zo leert een kind waar de grens ligt, wat wel en niet kan. Bij duidelijke grenzen zal het kind zich veilig voelen. De gastouder betreft alle kinderen bij het gezin, maar daarnaast is het ook belangrijk dat het kind alleen kan spelen.

Door dit samenzijn en samen spelen leert het kind om te gaan met zijn emoties en ontwikkelt het zelfbewustzijn. Door met kinderen te praten over hun eigen gevoel en die van de ander wordt bij hen het vermogen zich in anderen kunnen verplaatsen vergroot.

Creativiteitsontwikkeling

Het is belangrijk dat de creativiteit en fantasie van het kind tot hun recht komen. Door middel van het aanbieden van allerlei verschillende materialen en activiteiten stimuleert de gastouder de creatieve ontwikkeling van de kinderen. De gastouder kan het kind allerlei verschillende materialen aanbieden om ze te laten ontdekken wat ze daarmee kunnen doen zoals verf, papier, krijt, kleurtjes, plaksel etc.

Met creativiteit wordt ook het doen van kringspelletjes, dansen op muziek, spelletjes aan tafel, een fantasiespel e.d. bedoeld.

Uiteraard wordt rekening met de leeftijd van het kind gehouden bij de keuze van het materiaal dat gebruikt wordt.

Het belangrijkste van een activiteit is het ontdekken en niet het eindresultaat.

Taalontwikkeling

Een groot deel van leren en ontwikkelen is afhankelijk van de taal. De taal vormt de basis. Het leren van woorden biedt kinderen de mogelijkheid tot begripsvorming. De taalontwikkeling wordt sterk beïnvloed door de omgeving en is zeer belangrijk bij het denken, redeneren en zich iets herinneren.

De taalontwikkeling begint bij de baby's. Er wordt met de kinderen gepraat en gezongen, de dagelijkse dingen worden benoemd. Baby's reageren op het praten van de gastouder door zelf ook geluidjes te maken. Het kind leert woordjes, het gaat begrijpen wat anderen zeggen en bedoelen. Het leert zich verbaal te uiten.

In een voortdurende wisselwerking met de omgeving leert het kind de taal. De gastouder en het kind praten veel, er wordt veel voorgelezen en het kind wordt gestimuleerd om dingen te vertellen. Het bewuste gebruik van muziek kan de taalontwikkeling stimuleren. Alle vormen van spelen met taal zijn van groot belang voor het vormen van de woordenschat. Een gastouder let op haar eigen taalgebruik, probeert correct en duidelijk te spreken. Er wordt speelgoed aangeboden dat uitnodigt tot praten.

Motorische ontwikkeling

De ontwikkeling van de motoriek verdelen we in grove en fijne motoriek. De baby's worden gestimuleerd tot het pakken van speeltjes, zichzelf omdraaien en het leren kruipen en lopen.

Het belangrijkste zintuig voor jonge baby's is voelen en aanraken. Dat maakt alle contactspelletjes zoals oppakken, knuffelen, op schoot zitten, lekker tegen elkaar aan met een boekje zo belangrijk voor baby's.

Door de zintuigen ontdekken kinderen de wereld. Dit gebeurt door het aanbieden van verschillende materialen in een gevarieerde omgeving. Het speelgoed wordt uitnodigend neergelegd of opgehangen in de box. Peuters worden gestimuleerd door ze activiteiten aan te bieden zoals klimmen, fietsen, dansen, puzzelen, tekenen, knutselen etc. Door het kind te stimuleren, aanwijzingen te geven en aan te moedigen leert het kind om te vertrouwen op zijn eigen vaardigheden.

Zelfstandigheid

Een belangrijk onderdeel van zelfstandig worden bij kinderen is allerlei dingen zelf (willen) doen.

De gastouder stimuleert het kind zichzelf aan te kleden en mee te helpen met karweitjes. Een ander onderdeel van zelfstandig worden is zindelijk worden. Hieraan wordt in overleg met de ouders en afhankelijk van de ontwikkeling van het kind aandacht besteed.

DE LEEFTIJDFASEN VAN DE KINDEREN

In dit hoofdstuk wordt zo duidelijk mogelijk een beeld geschetst hoe kinderen van verschillende leeftijdsfasen worden opgevangen door de gastouder. Er wordt beschreven hoe de emotionele veiligheid van zowel de baby, de dreumes en peuter als van het schoolkind wordt gewaarborgd. Er wordt besproken hoe de kinderen hun persoonlijke en sociale competenties ontwikkelen. De ontwikkeling van kinderen gaat sprongsgewijs. De één richt zich op het praten, de ander op de motoriek en een paar maanden later is dit weer omgedraaid. De gastouder observeert en stimuleert heel gericht de ontwikkeling van ieder kind en bespreekt dit met de ouders.

Baby's

Baby's worden omhuld met warmte. Ze worden geknuffeld en gewiegd. De gastouder zingt zachte liedjes voor hen en neemt ze vaak op schoot. Vele momenten op de dag maakt de gastouder echt contact met de baby. Ze maken oogcontact en praten tegen elkaar. Baby's zijn gebaat bij rust. De radio en tv zijn uit en er is een rustig plekje voor de baby om te spelen. Daarnaast krijgen ze volop de mogelijkheid om de wereld om zich heen op een veilige manier te verkennen. Er wordt speelgoed van verschillende materialen aangeboden. Er worden boekjes voorgelezen. Baby's worden uitgedaagd om zich te ontwikkelen door speelgoed net iets van het kleedje af te leggen. Onder toezicht worden zij op hun buik gelegd om nek en rugspieren sterk te maken. Het kruipen wordt gestimuleerd, dit bevordert de coördinatie. Baby's volgen zoveel mogelijk het ritme van thuis. De slaap- en drinktijden worden aangepast aan het ritme van de baby.

Dreumes en peuters

In het ritme van kindjes tussen de 1 en 4 jaar staat voorspelbaarheid centraal. De dag bestaat uit een aantal vaste elementen. Dit zijn o.a. de eet- en slaapmomenten. Op uitjes worden kinderen goed voorbereid. De vaste dagindeling draagt bij aan de emotionele veiligheid van het kind. Als deze basis goed is heeft het kind de ruimte om zich verder te ontplooiën. Er is ruimte voor emotie. Huilen wordt serieus genomen maar wel gerelativeerd. Er wordt veel gelachen, kinderen genieten samen met de gastouder van goede peutergrappen. Kinderen worden volop gestimuleerd om zich te ontwikkelen.

- Ze spelen iedere dag buiten. Er wordt geschommeld, geklommen en over randjes gelopen. Ze ervaren de kou, de warmte en de regen. Ze ervaren wat de verschillende seizoenen met zich mee brengen.
- Er wordt gespeeld met vormloos materiaal zoals klei, zand en water.
- Er wordt geknutseld met verschillende materialen. Denk aan waterverf, wasco, lijm, stickers, papier en karton. Maar ook aan dennenappels, stenen, takjes, eikels en ander natuurlijk materiaal.
- Er is speelgoed met wielen aanwezig. Loopfietsjes, steppen, karren, e.d.
- Er wordt iedere dag voorgelezen.
- Er wordt iedere dag gezongen.

Jonge kinderen moeten nog leren om zich in een ander te verplaatsen. Dit is een belangrijk proces om een sociaal mens te worden. De meeste kinderen kunnen rond hun zesde levensjaar goed rekening houden met een ander. De gastouder begeleidt dit proces stap voor stap en heeft respect voor het feit dat dit proces enkele jaren duurt.

Schoolkinderen

Na schooltijd is er tijd voor individuele aandacht voor de kinderen. Gastouders stimuleren kinderen om te vertellen wat ze hebben gedaan op school en met wie ze hebben gespeeld. Er wordt samen wat gedronken en gegeten, er is even een moment van rust. Kinderen ervaren het gevoel van thuiskomen. Kinderen worden volop gestimuleerd om zich sociaal te ontwikkelen. Voorbeelden hiervan zijn:

- Elkaar helpen bij het knutselen.
- Leren omgaan met het verliezen van een spelletje voetbal.
- Vertellen wat je dwars zit.
- Samen lol maken.
- Je verplaatsen in de ander, er worden geen kinderen buitengesloten.

De gastouder bepaalt het activiteitenprogramma. Uiteraard krijgen de kinderen, afhankelijk van hun leeftijd, hier zeggenschap in. Sommige gastouders leggen de nadruk op sport, andere op creativiteit en weer andere brengen de meeste tijd door in de natuur. Bij het opstellen van een programma maakt de gastouder bewuste keuzes. Kinderen ontwikkelen zich, weliswaar onbewust, door het uitvoeren hiervan. Een voorbeeld is het maken van een hut in het bos. De kinderen bedenken welke materialen hiervoor nodig zijn en waar zij die vandaan halen. Ze ontwikkelen hun motoriek door te sjouwen met takken en het bouwen van de hut. Ze leren nieuwe knopen te leggen om de takken goed aan elkaar vast te maken.

Visie op mediaopvoeding in de gastouderopvang

Omdat jonge kinderen steeds vroeger in aanraking komen met verschillende soorten media, wordt mediaopvoeding steeds belangrijker. Professionals in de kinderopvang en het onderwijs spelen een belangrijke rol in de mediaopvoeding van jonge kinderen.

Kids & Care gastouderbureau heeft de ambitie om de professionals in gastouderopvang, de gastouder, bewust te maken van hun rol bij mediaopvoeding en hen te leren om in de omgang met jonge kinderen bewust en adequaat gebruik te maken van media.

Dit betekent niet zozeer dat zij meer gebruik moeten maken van media, maar wel dat ze een visie hebben op media en jonge kinderen en dat ze het goede voorbeeld geven aan de kinderen.

Digitale media kunnen prima werken in gastouderopvang mits je dit aanbiedt op het juiste moment en als aanvulling van bijvoorbeeld vragen die het kind gesteld heeft of een thema waarmee de gastouder die week/periode werkt als ontwikkelingsstimulering.

In plaats van een kind passief naar deze media te laten kijken, is het goed om samen interactief en/of proactief naar deze media te kijken.

Hierbij is het belangrijk dat er plezier gemaakt wordt, dat het uitdagend is of dat de fantasie geprikkeld wordt en dat er na afloop samen over gepraat wordt.

Wetenschappelijk onderzoek heeft aangetoond dat baby's van 0 tot 2 jaar niets kunnen leren van een app MAAR.....ze beleven wel veel plezier aan apps.